

I:
Prif Gwnstabiliaid
Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu (CHTh)
Dirprwy Feiri dros Blismona a Throseddu

Cc: Syr Andy Cooke QPM DL, Prif Arolygydd Cwnstabiliaeth Ei Fawrhydi Syr
Andy Marsh QPM, Prif Swyddog Gweithredol, Coleg Plismona

10 Ebrill 2025

Annwyl Bawb,

Heddiw mae Prif Weinidog y DU wedi gwneud cyhoeddiad i'r cyhoedd ar yr hyn y bydd yr ymrwymadau a wnaed yn y Cynllun ar gyfer newid ym mis Rhagfyr yn ei olygu i gymunedau ledled Cymru a Lloegr. Bydd y mesurau hyn yn gwneud gwahaniaeth sylweddol i'r gwasanaeth a gaiff cymunedau gan eu timau plismona bro. Byddant yn sicrhau cysondeb ar draws Cymru a Lloegr fel bod pawb yn cael gwasanaeth o'r radd flaenaf yn eu hardal, gan wrthdroi'r toriadau niweidiol mewn plismona yn y gymdogaeth a welwyd yn y blynyddoedd diwethaf.

Ni fyddai'r cynnydd hwn wedi bod yn bosibl heb gydweithio rhwng y Swyddfa Gartref, Cyngor Cenedlaethol Penaethiaid yr Heddlu (NPCC), Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) a'r Coleg Plismona. Estynnaf fy ngwerthfawrogiad diffuant i bawb sydd wedi gweithio i helpu i fireinio a siapio hyn hyd yn hyn. Bydd gweithio ar y cyd yn elfen sylfaenol o'r gwaith wrth symud ymlaen ac rwy'n falch iawn bod tîm cyflawni newydd NPCC yn cael ei benodi, o dan arweinyddiaeth y Dirprwy Brif Gwnstabl Catherine Akehurst i ddarparu cyswllt effeithiol rhwng y rhaglen a'r heddluoedd, gan gynrychioli safbwyntiau, hyrwyddo newid a llywio'r gwaith o gynllunio a darparu rhaglenni.

Mae'r llythyr hwn yn amlinellu sylfeini'r rhaglen y byddwn yn adeiladu arni dros y pedair blynedd nesaf, a byddwn yn nodi ein gweledigaeth ar gyfer plismona yn y gymdogaeth yn llawn mewn papur gwyn sydd ar ddod ar ddiwygio'r system heddlu yn ehangach.

Gwarant Plismona Bro

Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i gynnig cymdogaeth gref i bawb yng Nghymru a Lloegr, ni waeth ble maent yn byw. Rydym wedi gweithio'n agos gyda'r NPCC ac arweinwyr sector eraill i ddatblygu'r Warrant ganlynol i'r cyhoedd:

Erbyn Gorffennaf:

- Bydd gan bob cymuned swyddogion penodol, y gellir cysylltu â nhw, sy'n ymroddedig i fynd i'r afael â'r materion sy'n wynebu eu cymunedau.

- Amserau ymateb gwarantedig o 72 awr i ymholiadau cymdogaeth gan gymunedau a busnesau. Bydd proses glir ar waith i'r cyhoedd gyrchu cymorth os na chaiff yr amser ymateb hwn ei fodloni.
- Bydd cymunedau a busnesau lleol hefyd yn cael cyfleoedd parhaus i ymgysylltu â thimau cymdogaeth a chodi pryderon a blaenoriaethau lleol trwy gyfarfodydd rhawd lleol rheolaidd.
- Bydd gwybodaeth am flaenoriaethau lleol eich timau plismona bro a sut y gall cymunedau a busnesau lleol gyfrannu atynt yn cael eu harddangos ar-lein a'u diweddarau.
- Bydd gan bob heddlu arweinydd ymddygiad gwrthgymdeithasol (AYG) a fydd yn dechrau datblygu cynllun gweithredu ymddygiad gwrthgymdeithasol i fynd i'r afael â'r materion lleol a wynebwr mewn cymunedau a chanol trefi.
- Bydd heddluoedd wedi cynyddu patrolau yng nghanol trefi a mannau problemus eraill yn seiliedig ar alw lleol a gwybodaeth, gan fynd i'r afael â materion lleol allweddol megis ymddygiad gwrthgymdeithasol, dwyn o siopau a fandaliaeth a rhoi'r gwelededd a'r presenoldeb gwell y mae ein strydoedd mawr wedi bod yn ymbil amdanynt.
- 3,000 yn fwy o swyddogion, SCCH (PCSOs) a chwnstablaid gwirfoddol erbyn 31 Mawrth 2026 yn darparu presenoldeb heddlu gweladwy a deniadol, gan feithrin perthnasoedd â chymunedau lleol a chydweithio i ddatrys problemau.
- Dechreuwyd cyflwyno Llwybr Plismona yn y Gymdogaeth yn y Coleg Plismona yn genedlaethol, gan ddarparu hyfforddiant arbenigol i swyddogion heddlu a SCCH, gyda rhan gyntaf yr hyfforddiant hwn yn cael ei lansio ym mis Mehefin.
- Bydd pob heddlu yn sicrhau bod timau cymdogaeth yn treulio'r rhan fwyaf o'u hamser yn eu cymunedau yn darparu patrolau gweladwy ac yn ymgysylltu â chymunedau a busnesau lleol

Erbyn diwedd y Senedd (2029):

- 13,000 o swyddogion heddlu ychwanegol, SCCH a chwnstablaid gwirfoddol mewn rolau plismona cymdogaeth ledled Cymru a Lloegr. Bydd ardaloedd plismona yn y gymdogaeth yn cynnwys tîm o swyddogion a SCCH sy'n ymroddedig i wasanaethu'r ardal honno.
- Byddwn wedi gweithio gyda heddluoedd i ddiffinio a gweithredu ardaloedd cymdogaeth i sicrhau eu bod o faint sy'n gwneud synnwyr yn lleol ac yn adnabyddadwy i gymunedau lleol. Byddwn yn disgwyl i gymdogaethau fod yn gysylltiedig â wardiau cyngor, ond byddwn yn gweithio gyda heddluoedd a chynghorau lleol i ddiffinio a gweithredu ardaloedd cymdogaeth sy'n gwneud synnwyr yn lleol, yn adnabyddadwy i gymunedau lleol ac yn ymarferol i heddluoedd.

- Fframwaith perfformiad plismona yn y gymdogaeth gyda metrigau ar-lein cyhoeddus o berfformiad yr heddlu yn galluogi'r cyhoedd i ddwyn eu heddlu i gyfrif, gan gynnwys ar gyfraddau tynnu dŵr, presenoldeb heddlu gweladwy a throseddau canol tref wedi'u datrys.
- Swyddogion cymdogaeth arbenigol ac effeithiol - pob swyddog heddlu cymdogaeth a SCCH i gwblhau hyfforddiant ychwanegol gwell o dan y llwybr Plismona Bro, gan gwmpasu themâu megis ymgysylltu â'r gymuned, datrys problemau a mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.
- Safonau cenedlaethol newydd yn eu lle fel nad yw swyddogion cymdogaeth yn cael eu tynnu fel mater o drefn i ardaloedd eraill, gan sicrhau eu bod yn cael eu hamddiffyn i fod yn bresennol ac yn weladwy.
- Dulliau cyswllt cyhoeddus newydd, gan fabwysiadu technoleg newydd i hwyluso ymgysylltu mwy rhyngweithiol rhwng swyddogion cymdogaeth a chymunedau.

Timau cymdogaeth yn patrolio ym mhob ardal leol

Fel cam nesaf ar unwaith, byddaf yn ysgrifennu ar wahân at bob PCC ledled Cymru a Lloegr, gyda chopi i Brif Gwnstablaid a Phrif Weithredwyr awdurdodau lleol, yn gofyn iddynt ddefnyddio'r ffocws newydd ar blismona cymdogaeth i wneud y mwyaf o'r cyllid sydd ar gael, y mentrau a'r pwerau presennol ac i weithio'n agos gyda phartneriaid lleol a'r Llywodraeth. Mae hyn er mwyn cyflawni camau gweithredu cydgysylltiedig i fynd i'r afael â throseddau canol tref cynyddol ac ar ladrad o siopau, lladradau stryd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yr haf hwn.

Wrth inni symud i gam cyflawni'r Warrant, bydd y Llywodraeth yn gweithio'n agos gyda'r holl Brif Gwnstablaid ledled Cymru a Lloegr i sicrhau bod yr ymrwymadau'n cael eu gweithredu'n llwyddiannus.

Dechrau cyflawni'r 13,000 a chynlluniau ar gyfer twf yn 25/26

Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cynorthwyo i gywiro data gweithlu'r heddlu ar gyfer mis Mawrth 2024 a fydd yn rhoi darlun cywir i'r cyhoedd o faint o swyddogion a SCCH sy'n gweithio ym maes plismona yn y gymdogaeth fel y gallwn ddangos yn glir y twf cenedlaethol mewn niferoedd plismona yn y gymdogaeth.

Mae data dibynadwy yn hanfodol i lwyddiant y Warrant, ac mae'n bwysig bod systemau cadarn ar waith i atal gwallau pellach wrth gasglu niferoedd cywir o swyddogion heddlu cymdogaeth a SCCH.

Ddoe fe wnaethom gyhoeddi manylion ar faint o swyddogion heddlu cymdogaeth, swyddogion gwirfoddol a SCCH y bydd pob heddlu yn eu rhoi yn eu timau cymdogaeth erbyn diwedd mis Mawrth 2026 wrth iddynt ddefnyddio eu cyfran o'r hwb ariannol o £200m. Mae'n hollbwysig bod eich cynlluniau'n cael eu cyflawni. Gellir cyrchu hwn yma:

I gael mynediad at gyllid, rhaid i heddluoedd ddangos cynnydd yn erbyn eu cynllun cyflawni cytunedig. Ochr yn ochr ag adroddiadau ariannol chwarterol, bydd hefyd yn ofynnol i heddluoedd ddarparu gwybodaeth fonitro yn fisol. Bydd y data hwn yn cael ei ddefnyddio i olrhain cynnydd yn erbyn proffiliau cyflawni a chefnogi taliadau grant chwarterol a wneir mewn ôl-daliadau, yn seiliedig ar y ffigurau ariannol gwirioneddol.

Fframwaith Perfformiad

Ynghlwm wrth y llythyr hwn mae fframwaith perfformiad terfynol y Warant Plismona yn y Gymdogaeth sy'n adlewyrchu adborth gan 41 o heddluoedd a phedwar gweithgor traws-sector. Bydd y Fframwaith Perfformiad yn chwarae rhan bwysig wrth fesur llwyddiant y Rhaglen Plismona Bro a sicrhau bod y buddsoddiad mewn plismona yn y gymdogaeth yn rhoi newid diriaethol i'r cyhoedd y gallant ei deimlo yn eu cymunedau. Ochr yn ochr â'r fframwaith rydym yn datblygu dangosfwrdd a fydd ar gael i'w ddefnyddio gan y sector o fis Gorffennaf ac a fydd ar gael i'r cyhoedd yn ddiweddarach yn 2025.

Mae'r Fframwaith Perfformiad yn defnyddio dull haenog o olrhain perfformiad:

- Prif fesurau yw'r mesurau allweddol sydd wedi'u cyhoeddi a bydd y Swyddfa Gartref yn ymrwmo i'w holrhain yn gyhoeddus. Bydd y mesurau'n dweud wrthym a yw ymrwymadau a chanlyniadau dymunol yr NPG yn cael eu cyflawni, ac yn cyfeirio'r cyhoedd lle gallant ddisgwyl gweld cynnydd.
- Mesurau cyd-destunol a gaiff eu monitro'n fewnol. Mae'r mesurau hyn yn rhoi hyder inni ein bod yn gweithio tuag at y canlyniadau a fydd yn helpu i gyflawni'r NPG.

Bydd yr APCC hefyd yn cynhyrchu offeryn craffu cefnogol i danategu rôl Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu a Dirprwy Feiri wrth oruchwylio'r gwaith o gyflawni'r Warant Plismona Bro gan heddluoedd lleol. Bydd hyn yn cynnwys awgrymiadau ar gyfer cwestiynau craffu y gallai Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu ddymuno eu defnyddio yn eu hymarferion dal i gyfrif presennol er mwyn rhoi sicrwydd bod eu heddlu yn gweithio i fodloni'r ymrwymadau a nodir gan Brif Weinidog y DU a'r disgwyliadau a fynegir i'w cymunedau lleol.

Gobeithiaf y byddwch yn ymuno â mi i groesawu'r camau cyntaf pwysig hyn, i adfer hyder y cyhoedd mewn plismona ac i sicrhau gwlad fwy diogel i bawb. Edrychaf ymlaen at barhau i weithio gyda chi wrth inni weithredu a chyflawni'r Warant Plismona Bro.

Yr eiddoch yn gywir,

Y Gwir Anrh. Yvette Cooper AS
Ysgrifennydd Cartref